

Z rozhovoru s Petrom Dubeckým

Slovenský filmový ústav oslavuje 50. výročie svojho vzniku a počas existencie prešiel niekoľkými zmenami, takmer zanikol, aby sa napokon stal rešpektovanou inštitúciou. Od roku 1999 stabilne funguje pod vedením generálneho riaditeľa Petra Dubeckého a dnes v ničom nezaostáva za stredoeurópskym štandardom. Z rozhovoru s Petrom Dubeckým pre Film.sk vyberáme:

Po zániku Koliby sa SFÚ stal istým zázemím pre filmársku obec. Ako sa tento vzťah vyvinul k dnešku?

Staršia a stredná generácia, samozrejme, dodnes ťažko nesie osud Koliby. V tejto súvislosti spomeniem film Zuzany Piussi Koliba, ktorý otvára množstvo otázok. Nebudem ho tu teraz hodnotiť, ale keďže doteraz nevznikol žiaden iný, ďakujem, že máme aspoň tento pohľad na priebeh privatizácie, na to, kam sa až Koliba dostala. Možno tento film otvoril otázky pre historikov a kritikov. Je vynikajúce, že Václav Macek sa téme začal intenzívne venovať a text, ktorý o privatizácii Koliby publikoval v časopise Kino-Ikon, je zásadný. Tí, ktorí zažili fungujúcu Kolibu, sa s jej rozpadom vyrovnávajú určite ťažšie ako tí, ktorí ju nezažili. Mňa teší, že sa podarilo aspoň sčasti prinavrátiť filmárom to, čo by mali mať, a to je ich filmový klub – Kino Lumière. Slovenské filmy by mali mať priestor na prezentáciu a dúfam, že budem môcť byť pri tom, keď sa tento priestor zrekonštruje podľa plánov. Vzhľadom na finančné suchoty, ktoré nepociťujeme iba my, má tento projekt šancu na dokončenie v rokoch 2014 až 2015. Radi by sme z Kina Lumière vytvorili art house s dobrou kaviarňou. Už sa v ňom udomácnilo viacero domácich festivalov a prehliadok, čo svedčí o tom, že malo zmysel sa do toho pustiť. To môže byť teda jedna z odpovedí na otázku o vzťahu filmárov k SFÚ. Samozrejme, každý z tvorcov môže cítiť nespravodlivosť, prečo jeho filmy neboli digitalizované, prečo nevyšli na DVD, pýtať sa, kedy vyjdú... Úspešný predaj DVD, ktoré sme vydali v jednotlivých edíciách, len potvrdzuje správnosť našich krokov a je pre mňa zaväzujúci, pretože nejde iba o to, niečo perfektne zdigitalizovať, dôležitý je záujem ľudí. Autorov to môže naplňovať spokojnosťou, že ich filmy nie sú zabudnuté, stále žijú svojím životom, a SFÚ musí robiť všetko pre to, aby bol ich život čo najdlhší a audiovizuálna pamäť existovala naďalej.

Čo vám v posledných piatich rokoch poskytlo pocit zadosťučinenia, spokojnosti?

Ako riaditeľa, ktorý sa obzrie za uplynulým päťročným obdobím, ma okrem výsledkov práce všetkých oddelení teší, že sme po prvýkrát vydali série slovenských filmov vo Francúzsku (i pre frankofónny trh) a pripravujú sa ďalšie. Dúfam, že v tomto roku sa nám podarí preraziť aj na anglický trh. V spolupráci s londýnskym vydavateľom pripravujeme vydanie filmu Slnko v sieti, ďalej fil-

Peter Dubecký, generálny riaditeľ Slovenského filmového ústavu

mov Hanáka, Jakubiska a Solana. To všetko by nebolo možné, pokiaľ by nefungoval projekt obnovy a záchrany audiovizuálneho dedičstva a pokiaľ by neprebíhal proces reštaurovania a digitalizovania filmov. To, že Můj pes Killer zvířel v Rotterdame, je famózne, ale dôležité je, keď počas prezentácie slovenského filmu v zahraničí môžeme ukázať, že naša kinematografia má históriu. Rovnako ma teší, že sa nám podarilo vydať niekoľko zásadných monografií tvorcov, ktoré tu chýbali – Uhra, Jakubiska,

Marenčina, Bieliká, Kadára a ďalších. Som rád, že SFÚ si zastal svoje miesto v slovenskej kultúre a ľudia k nemu majú pozitívny vzťah.

Akú pozíciu sa podarilo dosiahnuť SFÚ v kontexte postkomunistických krajín?

Určite v ničom nezaostávame. Čo sa týka objemu archívnych zbierok, sme neporovnateľne menší ako v okolitých krajinách – Česku, Poľsku, Maďarsku –, nehovoriac o tom, že Československý filmový ústav Praha sčasti suploval aj Slovensko v rámci Medzinárodnej federácie filmových archívov (FIAF), kde nás zastupoval až do rozdelenia v roku 1993. Za kľúčový považujem práve rok 2001, keď sa SFÚ stal riadnym členom FIAF, čo nám otvorilo cestu k tomu, aby sme niektoré činnosti v SFÚ štandardizovali, najmä vo vzťahu k NFA. Pokiaľ ide o Poľsko, máme s nimi veľmi dobré vzťahy, rovnako ako s Maďarskom. Pochopiteľne, najviac spolupracujeme s českými kolegami. Dokladom je aj moja účasť pri voľbe nového riaditeľa NFA – bol som jediným zahraničným zástupcom vo volebnej komisii, do ktorej ma pozval český minister kultúry. Ešte viac si vážim, že ma zvolili za predsedu výberovej komisie. Pokiaľ ide o technologickú základňu, v mnohých veciach sme začínali od nuly. Nanovo sme budovali depozity, kompletne sa rekatologizovalo množstvo vecí, začala sa systematicky budovať jediná filmologická knižnica na Slovensku... Pokiaľ ide o financovanie, myslím si, že nám mnohé z okolitých krajín závidia. Asi sa nepatrí hovoriť, že niektorý ústav je lepší. Dôležité je, že v ničom nezaostávame za stredo- európskym rámcom. Čo sa týka digitalizácie, sme s Poľskom dokonca lídrami v stredo- európskom regióne.

Čím je SFÚ po 50 rokoch svojej existencie?

SFÚ je v súčasnosti neprehliadnuteľnou audiovizuálnou inštitúciou, ktorá sa nielen stará o archívne fondy, listinné, dokumentačné, filmové, audiovizuálne, digitálne zbierky, ale aj vytvára veľmi dobré premostenie medzi našou audiovizuálnou minulosťou a audiovizuálnou prítomnosťou. Myslím, že toto spojenie by mohlo fungovať aj naďalej, lebo vďaka tomu, že sa podarilo stabilizovať základný fundament, na ktorom SFÚ stojí, môžeme sa v súčasnosti tešiť na košatenie činností, na práce jednotlivých odborných pracovníkov a celého veľmi príjemného kolektívu, ktorý je v SFÚ. Ja si so všetkými držím palce.

Zdroj: Film.sk No.04/2013, krátené

Foto © Peter Prochazka